

شکاف درونی و آرزوی طالبان برای انسجام دوباره

سرمقاله

طبل جنگ از سوی طالبان نواخته شد

حفیظ الله زکی

در فصل بهار حس دوگانه و متضادی برای مردم افغانستان دست می دهد. حس تازگی، پویایی، تحرک، شادابی، سرزندگی و امید و حس آندوه، نگرانی، ترس و وحشت. حس اول را طبیعت و خالق طبیعت به انسان های این سرزمین هدیه می کند و حس دوم را طالبان، داعش، القاعده و شبکه حقانی و... برای مردم به وجود می آورد. اولی به مردم زندگی و امید می بخشد، دومی مرگ، نفرت و ناامیدی را ترویج می کند.

مردم افغانستان دیگر عادت کرده اند و می دانند که در فصل بهار چه اتفاق می افتد. با آنهم مردم هرگز تسلیم خشونت های بی رویه و ناانسانی گروه های هراس افکن نشده اند. مردم روز اول بهار را جشن می گیرند، در ایام بهار تمام ناملایمات را به دست فراموشی می سپارند و برای آرامش روحی و روانی خود، خانواده و دوستان به دامن زیبا و باطراوت طبیعت پناه می برند. این یک واکنش مدنی، انسانی و اخلاقی اعضای جامعه در قبال همه کچی ها و نارسایی هایی است که در این سرزمین جریان دارد. مردم افغانستان از همه اقوام، اقشار، اصناف و طیف های جامعه حاضر در پارک ها، کوهپایا، تپه ها و مکان های تفریحی با رضایت تمام سرور و خوشحالی خود را با دیگران تقسیم می کنند و در عمل نمونه ای از زیست مسالمت آمیز جمعی و روحیه همکاری و همبازی اجتماعی را به نمایش می گذارند. مردم می خواهند اعلام کنند که ما می خواهیم در امنیت و صلح زندگی کنیم. می خواهند بگویند که مردم افغانستان هیچ مشکلی باهمدیگر ندارند و حاضرند در فضای برادری، برابری و عدالت در کنارهم زیست و زندگی کنند و متحدانه در راه ترقی، پیشرفت و آبادانی کشور تلاش نمایند. پیام واضح این همایش های مردمی این است که ما می خواهیم امنیت داشته باشیم؛ ما می خواهیم اطفال ما بدون ترس و هراس از مکتب بروند، درس بخوانند و مانند اطفال کشورهای امن، بزرگ شوند. ما می خواهیم خانواده ها در فضای امن زندگی کنند، ما می خواهیم سایه ترس، خشونت، جنگ، انتحار و کشتار برای همیشه از سرزمین افغانستان برچیده شود. این یک طرف قضیه است. اما طرف دیگر آن گروه هایی اند که مانای قدرت و سیطره شان را در دوام جنگ می بینند. آنها در آغاز هراس پیام مرگ می فرستند و ریخته شدن خون بسیاری را وعده می دهند. از تشدید جنگ، خشونت، انتحار و انفجار سخن می گویند. از تصرف ولسوالی ها، ولایت ها و مسدود کردن شاهراه ها خبر می دهند. در برابر این پیام حکومت افغانستان از آمادگی های خود برای مقابله با تهدیدهای احتمالی اطمینان می دهند. مردم عادی انتظار ندارند که گروه های هراس افکن حد اقل مسایل حقوق بشری جنگ را رعایت کنند و از کشتار و اذیت و آزار افراد ملکی دست بردارند؛ زیرا استراتژی جنگی مخالفان بر گسترش ترس و ایجاد وحشت در میان مردم استوار می باشد. پس تنها امید مردم به نیروهای امنیتی کشور است که از جان، مال و عزت شهروندان دفاع کنند و از سرزمین افغانستان محافظت نمایند.

سال گذشته حکومت افغانستان در مجموع ضعیف عمل کردند. به همین دلیل نه تنها مناطق تحت تصرف طالبان را آزاد نتوانستند که بسیاری از مناطق را در ولایت های مختلف کشور از دست داد. در بزرگترین رویداد جنگی ولایت قندوز در مدت یکروز توسط نیروهای طالبان سقوط کرد. شاهراه ها ناامن شد و مردم در عبور و مرور از راههای فرعی، اصلی و حتا شاهراه های مهم کشور احساس امنیت نمی کردند. در حال حاضر تعدادی از ولسوالی های ولایت هلمند در تصرف طالبان قرار دارد و پرچم طالبان در فاصله بسیار نزدیک قابل مشاهده می باشد. حال مردم انتظار دارند که حکومت جدی تر و با برنامه تر از سال گذشته در برابر تهدیدها مقابله کرده و از امنیت کشور و مردم دفاع کند؛ اگر نه همین اعتماد نیم بند و آسیب دیده مردم به حکومت نیز از بین خواهد رفت و مردم مجبور خواهند شد راههای دیگری را برای نجات خود جستجو کنند.

ملا محمد عمر، رهبر پیشین گروه طالبان با دلایل نامعلوم در شهر کراچی پاکستان مرد. مرگ او بیش از دو سال پنهان نگه داشته شد. اما زمانی که خبر مرگ او در رسانه ها درز کرد تأثیری بر ساختار درونی گروه طالبان بر جای گذاشت. در کنار این مسئله، روابط حکومت افغانستان با گروه طالبان و حکومت پاکستان را نیز دگرگون ساخت. قبل از انتشار خبر مرگ ملا عمر، حکومت افغانستان با نماینده های گروه طالبان به صورت مستقیم گفتگو نمودند اما رسانه های شدن مرگ ملا عمر باعث شد که گفتگوی صلح به بن بست برسد و حکومت افغانستان از شرکت در گفتگوی رو در رو امتناع ورزد. مرگ ملا عمر اما، بیش از همه به روابط و مناسبات درونی گروه طالبان ضربه زد.

بعد از رسانه ای شدن مرگ ملا عمر، ملا اختر منصور جایگزین ملا عمر شد. خانواده ملا عمر و تعدادی از فرماندهان گروه طالبان با ملا اختر منصور بیعت نکردند. ملا اختر منصور، با یک گروه های فوری به عنوان رهبر این گروه برگزیده شد. امری که مورد پذیرش تعدادی از فرماندهان گروه طالبان نبود. نارضایتی تعدادی از فرماندهان گروه طالبان منجر به انشعاب این گروه شد. در روزهای نخست برای انسجام این گروه گفتگوی های در رده های بالای گروه طالبان صورت گرفت اما، ملا یعقوب پسر ارشد ملا عمر و ملا عبدالمنان برادر کلان ملا عمر و تعدادی دیگر از فرماندهان گروه طالبان تلاش نموده است تا ملا رسول را متقاعد سازد که از مخالفت دست بکشد. به نظر می رسد که ملا اختر منصور همچنان خواب انسجام گروه طالبان را می بیند. با این حال، ریزش ها گاه و بی گاه نشان می دهد که انسجام این گروه یک آرزوی محال است.

ملا اختر منصور، رهبر کنونی جریان اصلی گروه طالبان برای مشروعیت بخشیدن و نشان دادن شایستگی خود حملات خود را در ولایات مختلف کشور بر مواضع نیروهای امنیتی افغانستان افزایش داد. او به موفقیت های هم دست یابد. کنترل شهر کندهار را به دست گرفت. دندغوری یعقوب، پسر ارشد ملا عمر و ملا عبدالمنان، مخالفت ملا رسول منجر به درگیری خونین میان این دو شاخه گروه طالبان شد. در ولایت زابل در ولسوالی خاک افغان درگیری شدید میان این دو جناح اتفاق افتاد که در اثر آن ملا داد الله، یکی از فرماندهان ملا رسول و تعدادی زیادی از افراد آن کشته شد. بعد از آن میان این دو جناح درگیری های در ولایت های مختلف کشور ادامه داشته است. با وجود، جریان اصلی گروه طالبان تلاش نموده است تا ملا رسول را متقاعد سازد که از مخالفت دست بکشد. به نظر می رسد که ملا اختر منصور همچنان خواب انسجام گروه طالبان را می بیند. با این حال، ریزش ها گاه و بی گاه نشان می دهد که انسجام این گروه یک آرزوی محال است.

مخالفت ملا رسول منجر به درگیری خونین میان این دو شاخه گروه طالبان شد. در ولایت زابل در ولسوالی خاک افغان درگیری شدید میان این دو جناح اتفاق افتاد که در اثر آن ملا داد الله، یکی از فرماندهان ملا رسول و تعدادی زیادی از افراد آن کشته شد. بعد از آن میان این دو جناح درگیری های در ولایت های مختلف کشور ادامه داشته است. با وجود، جریان اصلی گروه طالبان تلاش نموده است تا ملا رسول را متقاعد سازد که از مخالفت دست بکشد. به نظر می رسد که ملا اختر منصور همچنان خواب انسجام گروه طالبان را می بیند. با این حال، ریزش ها گاه و بی گاه نشان می دهد که انسجام این گروه یک آرزوی محال است.

ملا اختر منصور، رهبر کنونی جریان اصلی گروه طالبان برای مشروعیت بخشیدن و نشان دادن شایستگی خود حملات خود را در ولایات مختلف کشور بر مواضع نیروهای امنیتی افغانستان افزایش داد. او به موفقیت های هم دست یابد. کنترل شهر کندهار را به دست گرفت. دندغوری یعقوب، پسر ارشد ملا عمر و ملا عبدالمنان، مخالفت ملا رسول منجر به درگیری خونین میان این دو شاخه گروه طالبان شد. در ولایت زابل در ولسوالی خاک افغان درگیری شدید میان این دو جناح اتفاق افتاد که در اثر آن ملا داد الله، یکی از فرماندهان ملا رسول و تعدادی زیادی از افراد آن کشته شد. بعد از آن میان این دو جناح درگیری های در ولایت های مختلف کشور ادامه داشته است. با وجود، جریان اصلی گروه طالبان تلاش نموده است تا ملا رسول را متقاعد سازد که از مخالفت دست بکشد. به نظر می رسد که ملا اختر منصور همچنان خواب انسجام گروه طالبان را می بیند. با این حال، ریزش ها گاه و بی گاه نشان می دهد که انسجام این گروه یک آرزوی محال است.

رحیم حمیدی

برادر ملا عمر را وارد شورای رهبری گروه طالبان نماید. چندی پیش، خبر نامه های گروه طالبان آمده بود که ملا یعقوب به ریاست کمیسیون نظامی گروه طالبان در ۱۵ ولایت افغانستان منصوب شده است و ملا عبدالمنان به عنوان رئیس کمیسیون ارشاد گروه طالبان انتخاب شده است. کمیسیون نظامی گروه طالبان موفق وزارت دفاع دارد. کمیسیون ارشاد قدرتمندترین نهاد در دوره گروه طالبان بود. بیعت خانواده ملا عمر با اختر منصور نشان می دهد که ملا اختر منصور همچنان خواب انسجام گروه طالبان را می بیند. با این حال، ریزش ها گاه و بی گاه نشان می دهد که انسجام این گروه یک آرزوی محال است.

حربه تبلیغاتی تا حدودی کار کرد واقع شده است. جدا شدن یک گروه دو صد نفری در فاریاب یکی مصداق های موفقیت او به شمار می رود.

گروه طالبان دچار انشعاب شد با این حال، حکومت افغانستان کمتر توانسته است از انشعاب این گروه سود جوید. بنا بر برخی گزارش ها، حکومت افغانستان با جریان ملا رسول ارتباط دارد و آن ها در برابر جریان اصلی گروه طالبان کمک می کند. این مسئله منجر به تضعیف گروه طالبان نمی شود بلکه منجر می شود که جنگ به صورت نیابتی میان حکومت افغانستان و پاکستان تشدید شود. زیرا، حکومت پاکستان با جریان اصلی گروه طالبان ارتباط وسیع دارد. آن ها حتی اعتراف نمودند که رهبران و خانواده گروه طالبان در این کشور به سر می برد و از خدمات صحنی این کشور استفاده می کند. در آینده اگر جنگی میان دو جریان گروه طالبان اتفاق افتاد به احتمال زیاد جنگ نیابتی میان امنیت ملی افغانستان و آی پاکستان خواهد بود. بنابراین، جنگ میان این دو جریان منجر به ویرانی بیشتر کشور می شود. بهتر آن است که حکومت افغانستان هر دو جریان را سرکوب نموده و به صورت مستقیم با حکومت پاکستان وارد گفتگو شود. زیرا، گفتگو با طالبان نتیجه ای در بر نخواهد داشت. زیرا، این گروه در راستای منافع پاکستان کار می کند.

بنابراین، گروه طالبان موفق به انسجام دوباره نخواهد شد. ملا اختر منصور برای تعدادی زیادی از اعضای گروه طالبان مشروعیت ندارد. ملا رسول به عنوان رهبر مخالفین در برابر ملا منصور خواهد جنگید. در سال پیش رو، جنگ میان این دو جریان تشدید خواهد شد. با این حال، جنگ ما منجر نمی شود که هیچ یک از این دو جریان از میان برود. حکومت افغانستان بیشتر با جریان اصلی گروه طالبان خواهد جنگید. پروسه صلح همانند سال های سابق جریان خواهد داشت و حکومت موفق به آوردن صلح نخواهد شد.

جشن ویساک و مشکل اقلیت بودن در افغانستان!

مهدی مدبر

قومی و مذهبی وجود دارد؟ چگونه می شود از نظام دموکراتیک صحبت کرد اما به حقوق اقلیت ها باور نداشت و احترام نگذاشت؟ تاریخ افغانستان نشان می دهد که انتخاب تعارض قومی و مذهبی بجزای تعامل و همکاری، منجر به حوادثی شده است که امروز همه از آنها رنج می برد و در عین حال هیچ گروه قومی و مذهبی نتوانست گروه دیگر را حذف کند؛ پس تنها راه ممکن برای حل چالش های اجتماعی و سیاسی و عدم تداوم و تسری آن به آینده، پذیرش تفاوت های قومی، مذهبی و احترام به حقوق اقلیت های قومی و مذهبی است. تفکر انحصارگرایی نه تنها وضعیت ما را بهبود نخواهد بخشید، بلکه تنش های اجتماعی را افزایش خواهد داد.

تفاوت های قومی و مذهبی در افغانستان را باید به عنوان یک واقعیت اجتماعی پذیریم. مصلحت جامعه ما در این نیست که اقوام و مذاهب مختلف، همواره در تنش زندگی کنند و رابطه شان خصمانه باشند؛ مصلحت اجتماعی اینجاست که ما در رسمیت عین حالی که گرایش ها فکری و باورهای متفاوتی داریم، باید به باورهای همدیگر احترام بگذاریم و سعی کنیم که همزیستی مسالمت آمیز داشته باشیم. احترام گذاشتن به تفاوت ها و باورمند شدن به کثرت گرایی، می تواند جامعه ی ما را از تعارض های قومی و مذهبی رهایی بخشد و راه را برای حل بسیاری از چالش های اجتماعی هموار بسازد. باورمندی به تکتگرایی سیاسی و اجتماعی همچنان باعث می شود که احترام و تحمل متقابل بین شهروندان کشور وجود بیاید و دیگر هیچ گروهی به حقوق و منافع گروه دیگر تعرض نکند و بجای آن ارزشهای همدیگر را احترام و ارج بگذارند و راه حل مشکلات شان را گفتگو بداند نه توسل به اسلحه و جنگ و ویرانی. هندوها و سیک های افغانستان یکی از کوچکترین اقلیت های قومی و مذهبی افغانستان هستند، دادن آزادی عقیده و باور و حقوق و امتیازات مساوی شهروندی به آنها، از حقوق مسلم شان است و حکومت افغانستان باید این زمینه را برای آنها فراهم کند. برخورد تبعیض آمیز با اقلیت های قومی و مذهبی در تاریخ افغانستان، چیزی بجز افزایش و تداوم تنش های سیاسی و اجتماعی در بی نداشتنه است؛ حکومت افغانستان باید از این تجربه های تلخ تاریخی بیاموزد و زمینه کثرتگرایی سیاسی، فرهنگی، دینی و اجتماعی را فراهم سازد.

اقلیت ها با تبعیض های گوناگون سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مواجه هستند. یکی از آشکارترین تبعیض ها علیه اقلیت مذهبی هندو و سیک در افغانستان، آن است که در شناختن حق فرستادن یک نماینده از سوی آنها در پارلمان کشور بود. در سال ۱۳۹۲ اعضای پارلمان افغانستان حق انتخاب یک چوکی از ۲۴۹ کرسی پارلمان را به اهل هندو افغانستان رد کرد و رئیس جمهور حامد کرزی نیز این تصمیم پارلمان را توشیح نمود. بر اساس این تصمیم اقلیت هندو و سیک افغانستان برای همیشه از حق داشتن نماینده در پارلمان کشور محروم گردیدند. آنها استدلال می کردند حق شهروندی آنها ايجاب می کند که یک نماینده در پارلمان داشته باشند تا از حقوق قانونی آنها دفاع کند و رابطه آنها را با سایر اقلیت ها برقرار کند. در موارد دیگر نیز شهروندان افغانستان مانع سوزاندن جسد های اهل هندو شده اند و ملکیت شان از مکان های مذهبی و ملیت های آنها نیز غصب گردیده است. این امر نشان می دهد که بسا وجود دم زدن از دموکراسی و حقوق بشر و حقوق شهروندی، احترام به حقوق اقلیت های مذهبی در افغانستان هنوز نهادینه نشده است و جامعه ما تا باورمندی به کثرت گرایی دینی، مذهبی و فرهنگی فاصله ی زیادی دارد. اما در کشوری که اقلیت های قومی و مذهبی زیادی زندگی می کنند، بجز احترام متقابل به حقوق همدیگر و احترام به حق آزادی عقیده و باور، راه دیگری برای حل مشکلات اجتماعی ناشی از تبعیض های

دربوز، ۲۳ حمل، جشن ویساک، روز مذهبی اهل هندو، از سوی سیک ها و هندوهای افغانستان در ولایت ننگرهار تجلیل گردید. این جشن هر ساله در ولایت کابل و ننگرهار برگزار می گردد. گفته می شود به دلیل مشکلات امنیتی، هندو و سیک مذهب های دیگر ولایات افغانستان امسال نتوانستند در این جشن شرکت کنند. جشن ویساک از جشن های مذهبی دیرینه ای هندوها است، اما سیک ها به آن رونق بیشتری بخشیده اند؛ چون این روز مصادف است با روز ظهور مذهب سیک. بنابر اقلیم جغرافیایی مراسم های مذهبی، کتاب مقدس سیک ها نیز خوانده می شود. این جشن از روز ۲۳ حمل به مدت سه روز برگزار می گردد.

هندوها و سیک ها در افغانستان عمدتاً در ولایت های کابل، قندهار، غزنی، ننگرهار، قندوز، خوست، پکتیا و پروان زندگی می کنند و به آمار رسمی، نفوس آنها بیش از ۳۰۰۰ نفر هستند. در سلیات «کابل تا نه» که مربوط به اهل هندو افغانستان است، گفته شده است که واژه «ویساک» دارای ریشه ی سانسکریت و به معنی «زایش طبیعت» است و در زبانهای هندی و پنجابی نیز به همین معنی به کار می رود. این واژه نام ماه اول از دوازده ماه خورشیدی به زبانهای یاد شده است و مژده دهنده فراوانی حاصلات زراعتی است. همچنان آمده است که: «عید عنعنوی ویساک مانند جشن باستانی نوروز، پیشینه کهنی دارد و همواره در فاصله سه هفته بی با نوروز، در سرزمین بزرگ «گندهارا» برگزار گردیده است. بنابر اقلیم جغرافیایی منطقه گندهارا، در ماه ویساک معمولاً نخستین فصل سال، آماده ثمردهی و درو می گردد و کشاوران از راه انداختن میله ها، به برداشت حاصلات فصل اول کشت شان می پردازند. همچنان مردم هندوی منطقه «گندهارا» جهت شکر گزاری به درگاه خداوند، درین روز در کنار رودخانه ها و دریا های بزرگ به غسل عنعنوی «Abhishka» می پرداختند. در کشور های دیگر هندو مذهب نیز بزرگداشت این عنعنه پارینه معمول بوده است چنانکه در هندوستان در کنار دریای گنگا و دریاهای دیگر در همین روز آبنی صورت میگردد.» گفته می شود مذهب «سیک» حدود چهار قرن قبل در ایالت پنجاب هندوستان بوجود آمده است و موسس آن «گورونانک دیوی

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر و ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد. روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است. www.dailyafghanistan.com Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسوول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده
دیزاین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان
آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷

افغانستان The Daily Afghanistan
Daily Outlook AFGHANISTAN
The Leading Independent Newspaper